

2. vogels die door het naäpen van allerlei geluiden of door het navolgen van het gezang van andere vogels, hun eigen gezang min of meer geheel kunnen verliezen.

Van de eerste soort zijn voorbeelden genoeg te bedenken. Wie zou niet vreemd opkijken, wanneer de afgeronde vinkenslag, of het bekende geroep van den kwartel, of het heesche geschreeuw van een ooievaar, of het melancholische toonladdertje van de Fitis werd afgewisseld en onderbroken door vreemde geluiden of brokstukken uit andere vogel-liedjes? De eene vink mag eens wat helderder slaan dan de andere, of de slag wat volkomener maken dan de andere, het is en blijft toch het voor ieder bekende deuntje, dat karakteristiek voor dien vogel is; zoo ook met de overige soorten, die bij deze rubriek hooren.

Komen we nu bij vogels van de andere rubriek, dan kunnen we als uitersten nemen die vogels, die hun gezang zóó doorweven met geluiden van andere dieren niet alleen, maar ook met „ondierlijke” geluiden, dat men moeielijk meer uit kan maken welke tonen karakteristiek voor dien vogel zijn.

Het gezang van zulk een vogel hangt geheel af van zijn omgeving.

Een spreekwoord is een uitstekend voorbeeld. Een spotvogeltje (*Hypolais hypolais*) eveneens. Er zijn zeker moeielijk twee spotvogels, te vinden die precies eender zingen; de een leeft dicht bij een drassig weiland en schept er voor-namelijk behagen in grutto's, kievieten etc. na te doen, en wel zoo natuurlijk, dat men moeielijk het onderscheid met met den werkelijken vogel kan hooren, een ander woont in een boschrijke streek en doet den wiewaal, de meezen etc. na. Al deze geluiden verbindt hij met brokstukken van zijn eigen orgineel gezang.

Dit eigen gezang komt reeds veel meer op den voorgrond bij den rietzanger (*Acrocephalus phragmitis*) ofschoon het grootste gedeelte ook nog bestaat uit de geluiden van kwikstaarten, zwaluwen, vinken, etc.

Nog meer komt het op den voorgrond bij het gekraagde roodstaartje (*Ruticilla phoenicurus*) dat altijd eerst zijn eigen

kort liedje geeft, maar dan ten slotte nog een rommelzaakje van nageaapte vogelgeluiden laat hooren. (Het individu in mijn nabijheid vergeet nooit aan 't eind van zijn gezang nog het gezang van den Geelgors te geven.)

Menschen, die weinig of niet op het zingen der vogels letten en alle vogelgeluiden niet precies kennen, zullen dit natuurlijk nooit opmerken of op kunnen merken, maar er zijn veel meer zgn. „spotvogels” dan men zou denken. Ik zou een massa ervaringen kunnen mededeelen, vreesde ik niet, dat dan het stuk te lang zou worden.

Nu rijst natuurlijk de vraag bij ons op, welk doel heeft dit „spotten” of met andere woorden welk nut levert het den vogel op. Indien deze nageaapte geluiden alleen door den vogel worden ten gehoor gebracht in oogenblikken van gevaar en dan zonder andere bijmengsels, dan zou men het doel begrijpen en het gerust onder het verschijnsel van „Mimicry” kunnen brengen, maar nu is dat onmogelijk. Zou het dan een rudiment zijn van een vroeger noodzakelijke eigenschap? Wel is het te begrijpen dat er door toedoen van natuurlijke teeltkeus voortreffelijke spotters ontstaan, en dat wanneer de behoefte daaraan niet meer bestaat, deze eigenschap gaat „verwateren”, om het nu maar eens zoo te noemen, maar voor de rest kunnen wij er niet veel van zeggen, daar wij niet eens weten, omdat nauwkeurige opgaven ontbreken, of deze spotlust af, of toeneemt bij de vogels.

En aan den anderen kant zien wij een zóó hardnekkig vasthouden aan dezelfde tonen, dat wij zonder te falen er de overigens zeer nauw verwante soorten naar kunnen determineeren, zoo bv. de geelgors en de grauwe gors, die in hun gezang constant slechts in een paar noten verschillen.

In het mooie hoofdstuk van Darwin over het doel van het vogelgezag in zijn werk „De afstamming van den mensch” vind ik ook niets hierover medegedeeld. Toch is het een feit, dat wel waard is eens nader overdacht te worden. Moge dit stukje een aansporing daartoe zijn.

Leiden.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

Versdy 22 468. 149

Vragen en Korte Mededeelingen.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Zaterdag 16 Juni 1900 hield de A. E. C. hare 9de bijeenkomst, onder voorzitterschap van dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur in Zeemanshoop. Aanwezig 18 leden.

De voorzitter verwelkomt den heer Te Winkel, nieuw lid der vereeniging.

De heer De Meijere doet mededeelingen betreffende de verschillende wijze, waarop het puparium bij verschillende familiën der Diptera openspringt bij het uitkomen der imago. Schematische teekeningen gaan daarbij rond. Tevens worden gallen van *Aulax glechomae* vertoond.

De heer Oudemans geeft, naar aanleiding van het denzelfden middag aantreffen van groote massa's „Triungulinen” aan de overzijde van het IJ, een overzicht van de levenswijze van het Coleoptera-geslacht *Meloe*, de welbekende Olietorren. De Triungulinen, de larven die het ei zooveen verlaten hebben, werden in hoopjes aan de toppen der bladeren van *Artemisia* en *Urtica* aangetroffen. Verschillende in de buurt gevangen insecten bleken met Triungulinen bezet te zijn, niet alleen bijen van het genus *Anthrena* (*Podalirius*, de gastheer bij uitnemendheid, werd niet gezien), doch ook verschillende vliegen en kevers (*Thelephorus*). Voorts werden de vreemd gevormde rupsen van *Pericallia syringaria* vertoond.

De heer van Goor vraagt inlichtingen over twee bijensoorten, welke door den voorzitter verstrekt worden.

De heer Mac Gillavry vermeldt het vinden in grooten getale op een paal te Lisse van eene boktor, door hem bestemd als *Callidium alni*, van eene larve in eene geconifje dadel, welke larve zich tot een *Cryptophagus* ontwikkelde, van gevleugelde bladluizen met zeer sterke was-afscheiding, van eene vermoedelijk aziatische bij in geconifje gember, van galwespen (*Biorrhiza aptera*) op sneeuw in Februari en van eenige parasieten bij Lepidoptera.

De heer van Kampen vertoont gallen op eschdoorn, gedetermineerd als van *Pediaspis uceris*, eene nog niet als

inlandsch vermelde galwespsoort. Gladde en met uitsteeksels voorziene gallen komen daaronder voor; de laatste worden gezegd door inquilinen bewoond te zijn. Zij werden te Valkenburg (L.) verzameld, evenals gallen van *Tetraneura ulmi* op iep, welke mede rondgaan. Dezelfde spreker stelt een zeer grooten West-Indischen sprinkhaan ter bezichtiging, alsmede eenige des morgens te Hilversum gevonden dieren, nl. eene *Raphidia*, *Carabus nitens*, eene Aeschnide enz.

De heer Snijders bracht een aantal halfwassen rupsen mede van *Nyssia hirtaria*, o.a. belangwekkend om de zeer sterke draden, welke zij spinnen.

De heer Boon vertoont geprepareerde rupsen van *Pyrria umbra* welke van zeer lichtgroen tot zwartgroen afwisselen; zij werden in 1899 in aantal op wilg bij Amsterdam aangetroffen. Eén ex. kwam reeds 6 weken na de verpopping uit, de overige eerst 10 à 11 maanden daarna, nl. in Mei en Juni 1900. De imagines verschillen sterk in intensiteit van kleur, vooral de wijfjes. Dezelfde spreker vertoont eene verdroogde rupsenhuid van *Smerinthus tiliae*, waarbinnen eene sluipwesp-larve haar cocon maakte, waaruit ook de imago verscheen. Dergelijke *Acronycta*-rupsen zijn niet bijzonder zeldzaam, doch van eene Spingide is het stellig eene rareteit. Eindelijk worden nog voorwerpen van *Ledra aurita* ter bezichtiging gesteld.

De heer Van Waterschoot van der Gracht brengt eene uitgebreide collectie in- en uitlandsche Scarabaeiden ter tafel, waaronder verschillende „Pillendraaiers” niet ontbreken. Dan 4 verschillende inlandsche graafwespen, elk met hare speciale prooi, en eindelijk een aantal verschillende Microgasteriden-cocons, met de daaruit verschenen imagines.

De heer Docters van Leeuwen geeft ten slotte nog eenige gallen rond en wijst op verschillende bijzonderheden daarvan, nl.: *Andricus sieboldi-testaceipes*, *Andricus radice-trilineatus*, *Andricus ramuli*, de sexueele generatie der agame *autumnalis*, en *Dryophanta verrucosa*, de sexueele generatie van de agame *divisa*.